

Modelau Aml-Broffesiwn o fewn Model Trawsnewid Gofal Sylfaenol yng Nghymru Crynodeb Gweithredol

Awst 2018

Philippa Ford, Rheolwr Materion a Pholisi Cyhoeddus, Cymdeithas
Siartredig Ffisiotherapi

Jane Harrison, Cynghorydd Arweiniol Meddygon Teulu, Iechyd
Cyhoeddus Cymru

Sara Thomas, Ymgynghorydd Iechyd y Cyhoedd, Bwrdd Iechyd
Prifysgol Cwm Taf

Cath Quarrell, Rheolwr Prosiect, Tîm Gofal Sylfaenol Cenedlaethol

Cynnwys

	Tudalen
Rhagair	2
Crynodeb gweithredol	3
Argymhellion yn ôl themâu	4
Cyflwyniad	8
Cefndir	
Nod	
Canlyniadau – negeseuon allweddol ac argymhellion	10
Adran 1 – Trawsnewid gwasanaethau mewn cysylltiad â'r model gofal sylfaenol	
Adran 2 - Gwella mynediad at ofal sylfaenol a chymunedol	11
Adran 3 – Rolau sydd eisoes yn gweithredu ym maes gofal sylfaenol a chymunedol	
Adran 4 – Rhwystrau a heriau at newid	13
Adran 5 – Ystyriaethau cyflogaeth	14
Adran 6 – Gofynion proffesiynol	15
Atodiadau	
• Atodiad 1 – Grwpiau rolau proffesiynol / ymarferwyr a ymatebodd	17

Rhagair

Mae datblygu'r cyhoeddiad hwn wedi cynnig cyfle euraid i glywed gan y tîm amlddisgyblaeth ehangach ym maes gofal sylfaenol, o ran y ffyrdd y maent yn gweithio yn awr a sut gallant gyfrannu at y broses o drawsnewid y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (GIG) yn y dyfodol, o ran gofal sylfaenol a chymunedol yng Nghymru.

Mae'r ymatebion amlddisgyblaeth a dderbyniwyd wedi darparu tystiolaeth, sylwadau a naratif defnyddiol iawn, a fydd yn ein helpu i siapio sut y bydd gwasanaethau yn datblygu ar ôl cyhoeddi 'Cymru Iachach: ein Cynllun Iechyd a Gofal Cymdeithasol'. Hoffwn ddiolch i bawb sydd wedi cyfrannu at y gwaith pwysig hwn.

Dr Liam Taylor

Cadeirydd Grŵp Cyfeirio Gofal Sylfaenol a Chymunedol

Crynodeb Gweithredol

Derbyniwyd cais am werthusiad o rolau amlddisgyblaeth o fewn y Model Trawsnewid Gofal Sylfaenol gan y 'Grŵp Trawsnewid Gofal Sylfaenol' (TPCG) a chafodd ei arwain gan y 'Grŵp Cyfeirio Gofal Sylfaenol a Chymunedol' (PCRG). Bydd y canlyniadau yn ddefnyddiol i'r TPCG, y PCCRG, y Bwrdd Gofal Sylfaenol Cenedlaethol (NPCB) a'r Gweithlu Gweinidogol ar Ofal Sylfaenol ddeall y gofynion proffesiynol ar gyfer trawsnewid gofal sylfaenol.

Mae'r adroddiad hwn yn darparu holiadur a gynlluniwyd i ymgysylltu â phob grŵp proffesiynol / ymarferwyr a fydd yn darparu mewnbwn i'r timau amlddisgyblaeth ehangach yn y 'Model Trawsnewid Gofal Sylfaenol'. Nod allweddol y gwaith yw canfod potensial y tîm amlddisgyblaeth ehangach i drawsnewid gofal, triniaeth a mynediad at wasanaethau ym maes gofal sylfaenol a chymunedol, a thrwy hynny wella profiadau a chanlyniadau i ddefnyddwyr gwasanaeth, eu gofalwyr a'r cyhoedd.

Mae'r arolwg hefyd yn gyfle i sicrhau mwy o gyfarwydd-deb ymhlith y grwpiau proffesiynol sy'n gweithio ym maes gofal sylfaenol a'r gymuned gyda'r weledigaeth sy'n cael ei datblygu ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru ac, yn benodol, 'Model Trawsnewid Gofal Sylfaenol a Chymunedol' sy'n cynnwys yr ymgyrch i sicrhau timau amlddisgyblaeth estynedig.

Dosbarthwyd holiadur drwy PCCRG i fwy na 25 o grwpiau proffesiynol. Derbyniwyd ymatebion gan y rolau meddygol a deintyddol, nyrsio ac ymwelwyr iechyd, fferylliaeth, therapïau a gwyddonwyr gofal iechyd, gofal cymdeithasol ac ymarferwyr eraill sy'n cyflawni gwasanaethau ym maes gofal sylfaenol a chymunedol (Atodiad 1). Mae'r holiadur ar gael yn Atodiad 2. Mae'r ymatebion wedi'u casglu a'u crynhoi yn yr adroddiad hwn, gyda phob adran o'r adroddiad yn mynd i'r afael â gwahanol gwestiwn ynghylch:

- Trawsnewid gwasanaethau mewn cysylltiad â'r model gofal sylfaenol
- Gwellu mynediad at ofal sylfaenol a chymunedol a mesurau ar gyfer mynediad
- Rolau sydd eisoes yn gweithredu ym maes gofal sylfaenol a chymunedol
- Rhwystrau a heriau at newid
- Ystyriaethau cyflogaeth
- Gofynion proffesiynol

Ar ddiwedd pob adran, mae crynodeb o'r negeseuon allweddol yn pwysleisio'r prif bwyntiau a godwyd gan y cyfranogwyr, gyda chyfres o argymhellion i ddarparu cyfeiriad i'r camau gweithredu sydd eu hangen i fynd i'r afael â'r materion a godwyd yn yr holiadur.

Mae dadansoddiad pellach wedi galluogi i'r argymhellion hyn gael eu trefnu mewn grwpiau yn ôl themâu, er mwyn hwyluso gwaith cynllunio a datblygu yn y dyfodol.

Mae cyfeiriadau a chyhoeddiadau perthnasol gan grwpiau proffesiynol ac ymarferwyr yn eu hymatebion ar gael yn Atodiad 3. Darparwyd safbwyntiau'r cyfranogwyr drwy ddyfyniadau

yn Atodiad 4 ac mae cyfle i archwilio ymatebion llawn unigolion proffesiynol / grwpiau ymarferwyr i'r arolwg drwy wefan Gofal Sylfaenol Un.

Argymhellion yn ôl Themâu

Mae themâu allweddol ar gyfer y camau gweithredu a argymhellir wedi dod i law drwy ymatebion y cyfranogwyr ac mae'r argymhellion hyn wedi'u coladu isod, er cyfleuster cyfeirio a dibenion cynllunio. Dylid nodi bod rhai o'r argymhellion yn berthnasol i sawl thema.

Mae'r allwedd (a nodir isod) ar gyfer themâu'r tîm amlddisgyblaeth a nodwyd yn dilyn yr argymhellion sydd wedi'u crynhoi isod.

Allwedd ar gyfer Themâu'r Tîm Amlddisgyblaeth

Tystiolaeth (T) = Tystiolaeth ar gyfer gwella mynediad ac ansawdd gofal

Cyllid (Cyll) = Buddsoddiad yn rolau'r Tîm Amlddisgyblaeth, ffyrdd newydd o weithio, symud adnoddau

Cynllunio (Cyn) = Cynllunio'r gweithlu, ymgorffori yn y Cynlluniau Integredig Tymor Canolig (IMTP)/prosesau cynllunio

Seilwaith (S) = Ystadau, cyfleusterau, gwybodaeth, systemau rheoli a thechnoleg, datrysiadau digidol

HR (HR) = Materion cyflogaeth, trefniadau cytundebol a llywodraethiant

Hyfforddiant (H) = Addysg a hyfforddiant, goruchwyliaeth a mentora, strwythur gyrfa

Cyfathrebu (Cyf) = Cyfathrebu ac ymgysylltu, datblygiad sefydliadol, newid diwylliant

Mesurau (M) = Mesurau, setiau data a gwerthuso

1. Tystiolaeth ar gyfer gwella mynediad ac ansawdd gofal

- Dylid coladu a dadansoddi'r technolegau a methodoleg effeithiol gan weithwyr proffesiynol / ymarferwyr gofal sylfaenol er mwyn gwella mynediad at gyngor, cymorth a gofal sylfaenol, ochr yn ochr â thystiolaeth ryngwladol berthnasol. Bydd y canlyniad yn galluogi i adnoddau gael eu targedu ar gyfer y datrysiadau mynediad mwyaf effeithiol. **(T/Cyll)**
- Dylai'r dystiolaeth a ddarparwyd gan grwpiau proffesiynol y timau amlddisgyblaeth ar eu gallu i wella mynediad hysbysu buddsoddiadau mewn rolau newydd a ffyrdd o weithio mewn lleoliadau gofal sylfaenol a chymunedol yn y dyfodol. Dylai'r buddsoddiadau adlewyrchu'r cyfraniad posibl a wnaed, yn awr ac yn y dyfodol, gan bob un o'r rolau proffesiynol. **(T)**
- Byddai adolygiad o'r amrediad o fethodoleg lwyddiannus a ddefnyddiwyd gan broffesiynau amlddisgyblaeth i hwyluso mynediad at gyngor, cymorth a gofal lleol yn hysbysu buddsoddiadau ar offer, cyfleusterau a systemau TG yn y dyfodol. **(T/Cyll/S)**
- Bydd tystiolaeth gan y grwpiau proffesiynol amlddisgyblaeth, ochr yn ochr â thystiolaeth ryngwladol yn dangos pa rolau a gwasanaethau clwstwr sydd â'r potensial mwyaf i wella mynediad, arddangos effeithiolrwydd a lleihau'r galw ar y system iechyd a gofal, a thrwy hynny hysbysu buddsoddiadau mewn timau clwstwr yn y dyfodol. **(T/Cyll)**

2. Buddsoddi yn rolau'r timau amlddisgyblaeth, ffyrdd newydd o weithio, symud adnoddau

- Dylai timau gweithredol sefydliadau iechyd a gofal fod yn argymhell effaith bosibl Timau Amlddisgyblaeth Clwstwr, a buddsoddi yn y rolau hyn er mwyn gwella mynediad at wasanaethau gofal sylfaenol a chymunedol, cynnig mwy o hyblygrwydd ac ymatebolrwydd i anghenion y boblogaeth. **(Cyll)**
- Dylai penderfyniadau ar ddyrannu cyllidebau yn y dyfodol, gan gynnwys cronfeydd trawsnewid, gynnwys ystyriaeth o effaith bosibl gwasanaethau allweddol y timau amlddisgyblaeth sy'n 'cael eu cyflawni ar raddfa' ar drawsnewidiad llwyddiannus. Bydd yr asesiadau o anghenion a'r sgiliau gofynnol yn dangos lle y dylid buddsoddi. **(Cyll)**
- Mae angen newidiadau sylfaenol i'r model cyllido er mwyn sicrhau y gellir symud arbedion dyraniadol o amgylch y system er mwyn cefnogi'r agenda drawsnewid. Mae'r dull system gyfan hwn ar gyfer ailgynllunio ariannol yn hollbwysig er mwyn hwyluso ac ysgogi trawsnewidiad. **(Cyll)**

3. Cynllunio'r gweithlu, ymgorffori Cynlluniau Integreiddio Tymor Canolig a phrosesau cynllunio

- Dylai buddsoddi yng nghapasiti proffesiynol timau amlddisgyblaeth ganolbwyntio ar y rolau sy'n lliniaru pwysau'r baich gwaith presennol a thrwy hynny wella mynediad at wasanaethau clinigol ac anghlinigol. Bydd yn hollbwysig gweld gostyngiad gwirioneddol yn y galw ar y system iechyd a gofal yn sgil y broses o drawsnewid gofal sylfaenol. **(Cyn)**
- Dylai pob Bwrdd Iechyd gynnal adolygiadau gwasanaeth o'r amrediad presennol o rolau proffesiynol yn y timau amlddisgyblaeth clwstwr a gwasanaethau amlddisgyblaeth cymunedol, a fydd yn darparu gwaelodlin ar gyfer y rhaglen drawsnewid yn y dyfodol a'r cyfle i rannu'r hyn a ddysgwyd / darpariaeth gwasanaeth. **(Cyn)**
- Dylai sefydliadau iechyd a gofal, drwy'r Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol a Byrddau Gwasanaeth Cyhoeddus ddod i gytundeb ar strategaethau ar y cyd sy'n hyrwyddo gwaith partneriaeth cymunedol a hysbysu / cynnwys y cyhoedd yn y gwaith o gynllunio gwasanaethau yn y dyfodol **(Cyn)**

4. Seilwaith: Ystadau, cyfleusterau, systemau Integredig Tymor Canolig, datrysiadau digidol

- Dylid cynnal a dadansoddi adolygiad cenedlaethol o'r cyfleusterau clwstwr, gwasanaethau diagnostig a systemau TG a hynny yn erbyn cyfres o safonau y cytunwyd arnynt i hyrwyddo gwaith effeithiol rhwng y timau amlddisgyblaeth. **(S)**
- Mae angen system TG integredig ar draws sefydliadau iechyd a gofal er mwyn cael data amser gwirioneddol, dibynadwy y gellir ei rannu'n ddi-dor er mwyn hysbysu gwerthusiadau, ailgynllunio gwasanaethau ac osgoi dyblygu gwaith. **(S)**
- Byddai adolygiad o'r amrediad o fethodolegau llwyddiannus a ddefnyddir gan broffesiynau amlddisgyblaeth er mwyn hwyluso mynediad at gyngor, cymorth a gofal lleol yn hysbysu buddsoddiad mewn offer, cyfleusterau a systemau TG yn y dyfodol. **(T/Cyll/S)**

5. Adnoddau Dynol / Materion cyflogaeth, trefniadau cytundebol a llywodraethiant

- Mae'n rhaid i drefniadau llywodraethu cadarn ategu'r holl wasanaethau a llwybrau amlddisgyblaeth a bydd angen eu gweithredu o'r cychwyn cyntaf. **(HR)**
- Dylai Byrddau Iechyd ystyried manteision proffesiynol model cyflogaeth Bwrdd Iechyd ar gyfer rolau mewn gofal sylfaenol a chymunedol. Y model timau amlddisgyblaeth a ffafrir gan yr ymatebwyr yw cael eu cyflogi gan Fyrddau Iechyd i weithio o fewn timau neu glystyrau cymunedol. Mae hyn yn mynd i'r afael â: cynaliadwyedd ac ymagwedd 'Unwaith i Gymru'; hawliau cyflogaeth/pensiwn/cyflog a chynnydd; materion indemnïad; rheoli risg a llywodraethiant; safoni hyfforddiant. **(HR)**
- Mae'n hollbwysig bod Byrddau Iechyd yn sefydlu systemau a phrosesau cadarn sy'n darparu sicrwydd o amgylch gweithdrefnau ac amserlenni recriwtio er mwyn osgoi oedi wrth gyflogi staff clwstwr. **(HR)**
- Bydd angen i Fyrddau Iechyd fynd i'r afael â materion adnoddau dynol, gan gynnwys datblygu swydd-ddisgrifiadau a'r amrediad o ystyriaethau telerau ac amodau sydd eu hangen ar gyfer rolau integredig amlddisgyblaeth ar draws y gwasanaethau gofal sylfaenol, cymunedol a gofal eilaidd. **(HR)**
- Dylid safoni swydd-ddisgrifiadau ar gyfer rolau proffesiynol newydd ac estynedig/uwch, gan gynnwys datblygu modelau gweithio hyblyg. Mae cyfle yn bodoli yma i greu proffiliau rolau ar sail cymhwyster ac ymagwedd 'Unwaith i Gymru'. **(HR)**
- Dylai gwybodaeth a chyngor am gwmpas arfer, opsiynau cytundebol posibl a llwybrau gyrfa ar gyfer aelodau timau amlddisgyblaeth sy'n gweithio ym maes Gofal Sylfaenol a Chymunedol fod ar gael yn rhwydd. **(HR/H)**
- Dylid cydnabod yr angen i ddatblygu goruchwyliaeth a mentoriaeth a mynd i'r afael â hyn. Dylid cynnwys cyfnodau o absenoldeb i astudio a gofynion CDP ym mhob un o gontractau proffesiynol y timau amlddisgyblaeth. **(HR/H)**

6. Addysg a hyfforddiant, goruchwyliaeth a mentora, strwythur gyrfaoedd

- Mae angen asesiad ar sail anghenion er mwyn nodi'r sgiliau clwstwr a'r cymwyseddau sydd eu hangen i gyflawni anghenion y boblogaeth. Bydd y dystiolaeth hon yn hysbysu'r cwricwlwm hyfforddiant a chomisiynu ar gyfer rolau mewn timau amlddisgyblaeth. **(H)**
- Dylai sefydliadau addysg uwch (HEI) ac Addysg a Gwellu Iechyd Cymru (HEIW) sicrhau bod rhaglenni hyfforddiant cyn-cofrestru yn 'addas i'r diben' ac yn mynd i'r afael ag anghenion gweithlu clwstwr yn y dyfodol o fewn y model trawsnewid. **(H)**
- Mae mentora a goruchwyliaeth o ansawdd uchel ar gyfer holl weithwyr proffesiynol y timau amlddisgyblaeth yn hollbwysig i ddatblygiad y timau amlddisgyblaeth ac mae angen datblygu hyn ymhellach wrth i'r model trawsnewid fynd rhagddo. Mae'n bwysig cydnabod bod y cyfrifoldebau hyn yn ychwanegu at bwysau baich gwaith y rhai sy'n goruchwyllo a mentora'r rolau timau amlddisgyblaeth estynedig **(H)**
- Mae angen nodi'r sgiliau a'r hyfforddiant ychwanegol sydd eu hangen ar gyfer gweithio'n effeithiol o fewn y clwstwr timau amlddisgyblaeth gofal sylfaenol a chymunedol, er mwyn eu cynnwys yn y rhaglenni hyfforddiant israddedig ac ôl-raddedig. **(H)**

- Mae'n rhaid cydnabod pwysigrwydd amgylcheddau hyfforddi a gweithio ar gyfer aelodau timau clwstwr, gyda chyfleoedd dysgu ar sail arfer ar gael er mwyn rhoi'r profiad clinigol angenrheidiol mewn lleoliadau sylfaenol a chymunedol ar lefel israddedig ac ôl-raddedig. **(H)**
- Mae angen canolbwyntio ar ddatblygu llwybrau gyrfa, gydag addysg a hyfforddiant safonol ar gael o fewn lleoliadau sylfaenol a chymunedol. **(H)**
- Mae angen sefydlu fframweithiau cynnydd gyrfa clir a chyson ar gyfer yr amrediad cyfan o grwpiau proffesiynol amlddisgyblaeth, gan wella cymhelliant a chadw'r gweithlu clwstwr drwy gynnig amrediad ehangach o gyfleoedd gyrfaedd ar gyfer pob disgyblaeth ym maes gofal sylfaenol a chymunedol.
- Mae'n rhaid i gynlluniau gwaith gynnwys dyraniadau amser priodol ar gyfer CPD a gofynion datblygiad proffesiynol eraill. Dylid cynnwys cyfnodau astudio a gofynion CDP ym mhob contract proffesiynol y timau amlddisgyblaeth. **(HR/H)**
- Dylai gwybodaeth a chynghor fod ar gael yn rhwydd am yr amrediad o arfer, opsiynau cytundebol a llwybrau gyrfa posibl sydd ar gael i aelodau'r timau amlddisgyblaeth sy'n gweithio ym maes Gofal Sylfaenol a Chymunedol. **(HR/H)**

7. Cyfathrebu ac ymgysylltu, Datblygu Sefydliadol, newid diwylliannol

- Mae newid sylfaenol yn y ffordd mae'r cyhoedd yn cael mynediad at wasanaethau sylfaenol a chymunedol, a'u barn ohonynt, yn hollbwysig. Mae angen i'r cyhoedd ddeall y gall timau amlddisgyblaeth ddarparu gofal hygyrch, o ansawdd uchel **(Cyf)**
- Dylai strategaethau cyfathrebu ac ymgysylltu o fewn sefydliadau iechyd a gofal godi ymwybyddiaeth, dealltwriaeth a gwerthfawrogiad o fanteision a statws y rolau proffesiynol / ymarferwyr gwahanol sy'n gweithio o fewn gofal sylfaenol a chymunedol, a'u gallu i ysgogi'r agenda drawsnewid ar hyd a lled Cymru. Mae angen targedu a theilwra'r strategaethau hyn er mwyn targedu cynulleidfaoedd (proffesiynau a'r cyhoedd). **(Cyf)**
- Dylid coladu a dadansoddi'r amrediad o dechnegau newid ymddygiad a ddefnyddir gan weithwyr proffesiynol / ymarferwyr gofal sylfaenol, ymyrraeth gynnar a grymuso dinasyddion ochr yn ochr â thystiolaeth ryngwladol berthnasol. Yna dylai'r canlyniadau hysbysu buddsoddiad mewn rhaglenni hyfforddiant ar sail tystiolaeth ar newid ymddygiad ar hyd a lled Cymru. **(Cyf)**
- Bydd cynnwys y cyhoedd a'r holl weithwyr proffesiynol yn yr agenda drawsnewid yn galw am arweinyddiaeth gadarn a defnydd effeithlon o dechnegau newid ymddygiad ar draws sefydliadau iechyd a gofal. **(Cyf)**

8. Mesurau, setiau data a gwerthuso

- Mae angen archwiliadau rheolaidd o wasanaethau'r timau amlddisgyblaeth er mwyn gwerthuso effeithiolrwydd. **(M)**
- Mae angen datblygu mesurau ar gyfer cael mynediad at wasanaethau'r timau amlddisgyblaeth ac yn eu plith mae:
 - **Mynediad:** Amseroedd aros, nifer yr asesiadau a'r triniaethau
 - **Profiad y claf:** Storiâu cleifion, astudiaethau achos, PREM a PROM

- **Baich gwaith:** Nifer yr atgyfeiriadau, asesiadau, tasgau gweinyddol, profion diagnostig a thriniaethau gan weithwyr proffesiynol timau amlddisgyblaeth
 - **Effaith ar wasanaethau eraill:** Data ar y galw am feddygon teulu, gwasanaethau a derbyniadwy cleifion allanol. (M)
- Mae'n rhaid i brosesau gwerthuso cadarn fod ar waith i ategu prosesau trawsnewid gofal sylfaenol a chymunedol. Bydd angen dadansoddiad o'r 'system gyfan' er mwyn hysbysu trafodaeth am arbedion dyraniadol a'r model buddsoddiad ariannol. (M)

Rolau amlbroffesiwn o fewn y Model Trawsnewid Gofal Sylfaenol yng Nghymru

1. Cyflwyniad

Gwnaed y cais am werthusiad o rolau amlbroffesiwn o fewn y Model Trawsnewid Gofal Sylfaenol gan y 'Grŵp Trawsnewid Gofal Sylfaenol' (TPCG) a chafodd ei arwain gan y 'Grŵp Cyfeirio Gofal Sylfaenol a Chymunedol' (PCCRG). Bydd y canlyniadau yn ddefnyddiol i'r TPCG, y PCCRG, y Bwrdd Gofal Sylfaenol Cenedlaethol (NPCB) a'r Tasglu Gweinidogol ar Ofal Sylfaenol er mwyn deall gofynion proffesiynol timau amlddisgyblaeth ar gyfer trawsnewid gofal sylfaenol.

2. Cefndir

Mae rhaglen drawsnewid ar draws y gwasanaethau Gofal Sylfaenol a Chymunedol yn cael ei chynnal er mwyn diogelu iechyd a llesiant pobl Cymru, gan adeiladu ar y gwasanaethau gwych sy'n cael eu darparu gan weithwyr proffesiynol yn awr ar hyd a lled y wlad.

Mae'r fframwaith newydd yn ddull system gyfan ar gyfer ail-gynllunio, wedi'i ysgogi gan safonau ansawdd cenedlaethol, ond gyda'r hyblygrwydd sydd ei angen i ymateb i anghenion cymunedau lleol. Mae gan y model gyfres o egwyddorion ac mae'n cynnwys amrediad o ystyriaethau sy'n cynnwys sicrhau cyhoedd gwybodus, dinasyddion sydd wedi'u grymuso, cefnogaeth ar gyfer hunangymorth, amrediad o wasanaethau cymunedol, gwaith clwstwr, defnydd cynyddol o aelodau timau amlddisgyblaeth, brysbennu clinigol, gofal y tu allan i oriau a gofal cymhleth yn y gymuned.

Fel rhan o'r gwaith clwstwr, mae amrediad o fodelau newydd wedi'u treialu sy'n gwneud defnydd o aelodau'r timau amlddisgyblaeth ehangach. Mae cynlluniau peilot ac arloesiadau eraill ym maes gofal sylfaenol a chymunedol yn dangos sut y gall datblygiadau amlddisgyblaeth drawsnewid darpariaeth gwasanaeth a gwella profiad defnyddwyr gwasanaeth a'u teuluoedd. Bydd datblygiadau sy'n defnyddio dull gweithredu amlddisgyblaeth yn helpu i gyflawni gofal sylfaenol sefydlog fel rhan o'r weledigaeth holistaidd sy'n datblygu ar gyfer y GIG yng Nghymru.

4. Nod

Nod allweddol y darn o waith hwn oedd canfod potensial y tîm amlddisgyblaeth ehangach er mwyn trawsnewid gofal, triniaeth a mynediad at wasanaethau o fewn gofal sylfaenol a chymunedol, a thrwy hynny hysbysu'r rhaglen drawsnewid ar draws y maes gofal sylfaenol a chymunedol.

Cytunwyd y byddai ymgysylltiad cenedlaethol gweithwyr proffesiynol ac ymarferwyr y Tîm Amlddisgyblaeth ehangach sy'n gysylltiedig â gofal sylfaenol a chymunedol, gan gynnwys grwpiau proffesiynol iechyd a gofal cymdeithasol yn cael ei asesu drwy holiadur. Roedd yr arolwg hwn yn cynnig cyfle i ddangos yr effaith y gellir ei chyflawni drwy'r tîm estynedig ac i

bwysleisio rhai o'r heriau a'r rhwystrau a wynebwr gan aelodau'r tîm estynedig wrth gyfrannu i'r agenda drawsnewid.

Cynlluniwyd holiadur er mwyn ymgysylltu â'r holl grwpiau proffesiynol sy'n darparu mewnbwn i'r tîm amlddisgyblaeth ehangach, sy'n gweithio ym maes practis cyffredinol neu o fewn yr amrediad eang o dimau cymunedol ar draws y maes iechyd a gofal cymdeithasol. Felly, roedd yr arolwg yn gyfle hefyd i sicrhau mwy o wybodaeth am y weledigaeth sy'n cael ei datblygu ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru ac yn benodol, y 'Model Trawsnewid Gofal Sylfaenol'.

5. Methodoleg

Cynlluniwyd holiadur ddechrau 2018 er mwyn ymgysylltu â phob rôl broffesiynol / ymarferwyr sy'n cyfrannu at y timau amlddisgyblaeth ehangach yn y 'Model Trawsnewid Gofal Sylfaenol'. Roedd yr holiadur hwn yn holi: lle mae rolau'n weithredol yn awr, eu problemau cyflogaeth a'u gofynion proffesiynol. Cafodd y grwpiau rolau proffesiynol / ymarferwyr gyfle hefyd i bwysleisio'r rhwystrau a'r heriau maent yn eu hwynebu wrth geisio gwneud cynnydd yn eu rolau ym maes gofal sylfaenol a chymunedol yng Nghymru. Mae gan yr ymatebion y potensial i hysbysu buddsoddiad mewn gwaith amlddisgyblaeth yn y dyfodol, drwy greu naratif hollbwysig a darparu llyfryddiaeth o dystiolaeth (cenedlaethol a rhanbarthol) ar gyfer effaith eu rolau.

Er mwyn hwyluso'r broses ddadansoddi, gwnaed cais i goladu un ymateb i'r holiadur fesul grŵp ymarferwyr/proffesiynol. Nodwyd gweithiwr proffesiynol arweiniol ar gyfer pob grŵp, a hwy fyddai'n gyfrifol am gyflwyno'r crynodeb terfynol ar gyfer eu proffesiwn neu rôl benodol hwy.

Dosbarthwyd yr holiadur (Atodiad 2) drwy'r Grŵp Cyfeirio Gofal Sylfaenol a Chymunedol i bob proffesiwn a rôl ymarferydd perthnasol. Cafodd yr ymatebion eu coladu mewn fformat diennw er mwyn sicrhau na fyddai'n bosibl adnabod unigolion yn yr adroddiad terfynol.

6. Canlyniadau ac Adroddiadau

Derbyniwyd mwy na deugain o ymatebion, a oedd yn cwmpasu mwy na phump ar hugain o rolau proffesiynol / ymarferwyr gwahanol, ac mae pob un o'r rhain wedi'u cynnwys yn y dadansoddiad (gweler Atodiad 1).

Mae cyfeiriadau a chyhoeddiadau perthnasol a ddarparwyd gan y grwpiau proffesiynol a ymatebodd wedi'u cynnwys yn Atodiad 3.

Mae'r ymatebion manwl gan y rolau proffesiynol ac ymarferwyr wedi'u coladu (gweler Atodiad 4) ac wedi'u strwythuro o amgylch y chwe adran ganlynol:

Adran 1 - Trawsnewid gwasanaethau mewn cysylltiad â'r model gofal sylfaenol

Adran 2 - Gwellu mynediad at ofal sylfaenol a chymunedol a mesurau ar gyfer mynediad

Adran 3 - Rolau sydd eisoes yn gweithredu ym maes gofal sylfaenol a chymunedol

Adran 4 - Rhwystrau a heriau at newid

Adran 5 - Ystyriaethau cyflogaeth

Adran 6 – Gofynion proffesiynol

Mae'r ymatebion gan grwpiau proffesiynol a rolau ymarferwyr unigol hefyd ar gael yn eu cyfanrwydd drwy wefan **Gofal Sylfaenol Un**.

At ddiben yr adroddiad hwn, mae'r term 'gweithiwr proffesiynol' wedi'i newid, lle y bo'n briodol, i 'rôl broffesiynol / ymaferdd 'er mwyn cydnabod y rolau gwahanol sy'n bodoli ym maes gofal sylfaenol a chymunedol.

7. Negeseuon Allweddol ac Argymhellion

Adran 1 – Trawsnewid Gwasanaethau mewn Cysylltiad â'r Model Gofal Sylfaenol

Negeseuon Allweddol:

1. Mae yna botensial aruthrol i'r grwpiau proffesiynol ac ymarferwyr gwahanol, sy'n gweithio o fewn clystyrau, ysgogi'r agenda drawsnewid ar hyd a lled Cymru.
2. Byddai buddsoddiad gan sefydliadau iechyd a gofal yn y dull timau amlddisgyblaeth clwstwr yn sicrhau mwy o hyblygrwydd ac ymatebolrwydd gan ddarparu'r gwasanaeth i anghenion y boblogaeth.
3. Mae gweithwyr proffesiynol Timau Amlddisgyblaeth yn defnyddio amrediad o dechnegau newid ymddygiad er mwyn hybu dulliau atal, cefnogi ymyrraeth gynnar a hwyluso dulliau i rymuso dinasyddion.
4. Mae cynyddu'r defnydd o dechnolegau a methodoleg newydd gan weithwyr proffesiynol gofal sylfaenol yn helpu i wella mynediad at wasanaethau, cyngor a chymorth meddygol ac anfeddygol.
5. Mae'n hollbwysig bod cyfleusterau, gwasanaethau diagnostig a systemau TG iechyd yn addas i'r diben a'u bod yn addas ar gyfer y dyfodol, er mwyn hwyluso gwaith amlasiantaeth / amlddisgyblaeth.
6. Mae gan y timau amlddisgyblaeth botensial aruthrol i wella mynediad ac ansawdd y gofal a roddir i ddefnyddwyr gwasanaeth ym Maes Gofal Sylfaenol a Chymunedol.

Argymhellion:

1. Mae'n rhaid i strategaethau cyfathrebu ac ymgysylltu o fewn sefydliadau iechyd a gofal ganolbwyntio ar godi ymwybyddiaeth, deall a gwerthfawrogi'r amrediad o grwpiau proffesiynol / ymarferwyr gofal sylfaenol sydd â'r gallu i lywio'r agenda drawsnewid ar draws Cymru gyfan.

2. Dylai timau gweithredol o sefydliadau iechyd a gofal fod yn eirioli effaith bosibl Timau Amlddisgyblaeth Clwstwr, a buddsoddi yn y rolau hyn er mwyn gwella mynediad at wasanaethau gofal sylfaenol a chymunedol, cynnig mwy o hyblygrwydd ac ymatebolrwydd i anghenion y boblogaeth.
3. Dylid coladu a dadansoddi'r amrediad o dechnegau newid ymddygiad a ddefnyddir gan weithwyr proffesiynol / ymarferwyr gofal sylfaenol i hybu dulliau atal, ymyrraeth gynnar a dulliau grymuso dinasyddion ochr yn ochr â thystiolaeth ryngwladol berthnasol. Yna dylai'r canlyniadau hysbysu buddsoddiadau mewn rhaglenni hyfforddiant ar sail tystiolaeth i newid ymddygiad ar draws Cymru gyfan.
4. Dylid coladu a dadansoddi'r technolegau a methodoleg effeithiol a ddefnyddir gan weithwyr proffesiynol / ymatebwyr gofal sylfaenol i wella mynediad at gyngor, cymorth a gofal, ochr yn ochr â thystiolaeth ryngwladol berthnasol. Bydd y canlyniadau yn galluogi i adnoddau gael eu targedu ar gyfer y datrysiadau mynediad mwyaf effeithiol.
5. Dylid cynnal adolygiad cenedlaethol o gyfleusterau, gwasanaethau diagnostig a systemau TG presennol clystyrau, a'u dadansoddi yn erbyn cyfres o safonau y cytunwyd arnynt er mwyn hyrwyddo gwaith effeithiol yn y timau amlddisgyblaeth.

Adran 2 – Gwella mynediad at ofal sylfaenol a chymunedol a mesurau i ddangos mynediad gwell

Negeseuon allweddol:

1. Mae cyfleoedd i weithwyr proffesiynol / ymarferwyr timau amlddisgyblaeth wella mynediad at ofal a thriniaeth drwy wasanaethau cymunedol saith niwrnod, gyda'r posibilrwydd o ymestyn oriau agor, gan ddefnyddio technolegau a methodoleg newydd.
2. Mae cwmipas ac amrywiaeth uwch rolau proffesiynol / ymarferwyr y timau amlddisgyblaeth mewn sefyllfa dda i gyflawni anghenion iechyd a gofal cymhleth cleientiaid, gan ddarparu gwasanaethau mewn amrywiaeth eang o leoliadau cymunedol.
3. Mae gan nifer o weithwyr proffesiynol / ymarferwyr timau amlddisgyblaeth arbenigedd penodol ym meysydd atal, ymyrraeth gynnar a hunan-reoli. Maent yn gallu mynd i'r afael yn effeithiol â nifer o'r materion sy'n sail i gysylltiadau rheolaidd â gofal sylfaenol.
4. Mae gan y tîm amlddisgyblaeth y sgiliau a'r wybodaeth i gyfeirio cleientiaid at amrediad o sefydliadau statudol a'r trydydd sector, gan leihau'r galw ar wasanaethau meddygol traddodiadol.
5. Mae trefniadau llywodraethiant cadarn yn hollbwysig er mwyn sicrhau bod holl wasanaethau a llwybrau newydd y timau amlddisgyblaeth yn cael eu cyflawni'n ddiogel.
6. Mae yna amrywiaeth mawr yn yr amrediad o rolau a gwasanaethau timau amlddisgyblaeth ar draws Cymru ar hyn o bryd. Mae anghysondeb mawr ym modelau gwasanaeth a modelau mynediad y timau amlddisgyblaeth.

Argymhellion:

1. Dylai'r dystiolaeth a ddarparwyd gan grwpiau proffesiynol timau amlddisgyblaeth ar eu gallu i wella mynediad hysbysu buddsoddiad yn y dyfodol mewn rolau newydd a ffyrdd newydd o weithio mewn lleoliadau gofal sylfaenol a chymunedol. Dylai hyn adlewyrchu'r cyfraniad y gall pob rôl ei wneud.
2. Dylid cynnal asesiad ar sail anghenion er mwyn nodi'r sgiliau a'r cymwyseddau sydd eu hangen i gyflawni anghenion y boblogaeth. Bydd y dystiolaeth hon yn hysbysu'r cwricwlwm hyfforddiant a chomisiynu ar gyfer rolau yn y timau amlddisgyblaeth.
3. Efallai y bydd angen i fuddsoddiadau yng nghapasiti proffesiynol timau amlddisgyblaeth ganolbwyntio ar rolau sy'n lleihau'r pwysau baich gwaith presennol ac sydd felly'n gwella'r mynediad at wasanaethau clinigol ac anghlinigol. Bydd yn hollbwysig gweld gostyngiad gwirioneddol yn y galw ar y system iechyd a gofal drwy'r broses trawsnewid gofal sylfaenol.
4. Byddai adolygiad o'r amrediad o fethodolegau llwyddiannus a ddefnyddiwyd gan y proffesiynau amlddisgyblaeth er mwyn hwyluso mynediad at gyngor, cymorth a gofal lleol yn hysbysu buddsoddiad yn y dyfodol mewn offer, cyfleusterau a systemau TG.
5. Mae'n rhaid i drefniadau llywodraethu cadarn ategu pob un o wasanaethau a llwybrau'r timau amlddisgyblaeth a rhaid iddynt fod yn weithredol o'r cychwyn cyntaf.

Mesurau y gellir (neu sydd yn cael) eu defnyddio i arddangos mynediad gwell at rolau

Negeseuon Allweddol:

1. Mae angen systemau TG cyson, dibynadwy ac integredig ar hyd a lled Cymru er mwyn casglu data electronig amser gwirioneddol, perthnasol.
2. Mae rhai gweithwyr mewn rolau proffesiynol / ymarferwyr yn defnyddio'r wybodaeth ganlynol fel sail ar gyfer gwerthuso gwasanaeth:
 - Faint wnaethom ni?
 - Pa mor dda wnaethom ni?
 - A fydd unrhyw yn un well eu byd?
3. Mae defnyddio mesurau canlyniad a phrofiad cleifion (PROM a PREM), astudiaethau achos, arolygon boddhad a storïau cleifion i gyd yn fethodolegau y gellir eu defnyddio i ddangos tystiolaeth o effaith ar fynediad ac ansawdd gofal.
4. Mae archwiliadau rheolaidd yn darparu methodoleg ar gyfer mesur yn erbyn safonau.
5. Mae Mesurau Canlyniad Therapi (TOMS) yn darparu data ar yr effaith mae gwasanaethau'n ei chael ar unigolion o ran:
 - Nam
 - Gweithgarwch
 - Cyfranogiad
 - Llesiant.
6. Gall data ar y galw am feddygon teulu, gwasanaethau cleifion allanol a derbyniadau mewn ysbytai i gyd helpu i asesu effaith y timau amlddisgyblaeth.

Argymhellion:

1. Mae angen system TG integredig ar draws y sefydliadau iechyd a gofal er mwyn i ddata amser gwirioneddol, dibynadwy gael ei rannu'n ddi-dor er mwyn hysbysu gwerthusiadau, ail-gynllunio gwasanaethau ac atal dyblygu gwaith.
2. Mae angen archwiliadau rheolaidd o wasanaethau timau amlddisgyblaeth er mwyn gwerthuso effeithiolrwydd.
3. Dylid datblygu mesurau ar gyfer cael mynediad i wasanaethau timau amlddisgyblaeth a dylent gynnwys:
 - **Mynediad:** Amseroedd aros, nifer yr asesiadau a thriniaethau
 - **Profiad cleifion:** Storïau cleifion, astudiaethau achos, PREM a PROM
 - **Baich gwaith:** Nifer yr atgyfeiriadau, asesiadau, tasgau gweinyddol, profion diagnostig a thriniaethau gan weithwyr proffesiynol timau amlddisgyblaeth
 - **Effaith ar wasanaethau eraill:** Data ar y galw am feddygon teulu, gwasanaethau cleifion allanol a derbyniadau.

Adran 3 – Rolau sydd eisoes yn weithredol ym maes gofal sylfaenol a chymunedol yng Nghymru

Negeseuon Allweddol

1. Mae llawer o weithwyr mewn rolau proffesiynol / ymarferwyr mewn lleoliadau gofal sylfaenol a chymunedol ledled Cymru, gan weithio mewn partneriaeth â gwasanaethau'r sector cymunedol neu wirfoddol. Mae rhai gwasanaethau eisoes wedi'u cyd-leoli mewn practisau meddygon teulu neu glystyrau.
2. Gall grwpiau proffesiynol timau amlddisgyblaeth gael eu lleoli yn eiddo'r Bwrdd Iechyd, practisau meddygon teulu neu mewn eiddo a rennir gydag awdurdodau lleol.
3. Mae gweithwyr mewn rolau proffesiynol / ymarferwyr yn gweithio gydag amrediad o wasanaethau cymunedol, gan gynnwys timau adnoddau cymunedol, timau rheoli cyflyrau hirdymor a thimau clinigol aciwt, sy'n darparu gwasanaeth ymateb cyflym yn y gymuned a'r rhyngwyneb cymuned/ysbyty.
4. Mae rhai gweithwyr mewn rolau proffesiynol / ymarferwyr timau amlddisgyblaeth yn cael eu hintegreiddio gyda gwasanaethau arbenigol dan arweiniad meddygon ymgynghorol, gydag arbenigwyr yn gweithio yn y gymuned o fewn tîm amlddisgyblaeth.
5. Mae llawer o'r timau amlddisgyblaeth yn darparu ymweliadau cartref i gartrefi cleifion, gan gynnwys cartrefi preswyl a nyrsio.
6. Ceir enghreifftiau o wasanaethau brysbennu ac asesu dros y ffôn yn cael eu huwchraddio er mwyn hwyluso mynediad uniongyrchol at wasanaethau'r timau amlddisgyblaeth. Mae pwyntiau mynediad unigol yn helpu i symleiddio'r asesiad a'r driniaeth.

Argymhellion

1. Dylai pob Bwrdd Iechyd gynnal adolygiadau gwasanaeth o rolau proffesiynol timau amlddisgyblaeth a gwasanaethau timau amlddisgyblaeth yn y gymuned, er mwyn darparu gwaelodlin ar gyfer y rhaglen drawsnewid yn y dyfodol a'r cyfle i rannu'r hyn a ddysgwyd / darparu gwasanaeth.
2. Bydd tystiolaeth gan grwpiau proffesiynol timau amlddisgyblaeth, ochr yn ochr â thystiolaeth ryngwladol yn dangos pa rolau a gwasanaethau clwstwr sydd â'r potensial mwyaf i wella mynediad, arddangos effeithiolrwydd a llai o alw ar y system iechyd a gofal, gan hysbysu buddsoddiadau yn y timau clwstwr yn y dyfodol.
3. Mae'n rhaid i brosesau gwerthuso cadarn fod ar waith i ategu'r prosesau trawsnewid gofal sylfaenol a chymunedol. Bydd angen i hyn fod yn ddadansoddiad 'system gyfan' er mwyn hysbysu trafodaeth am arbedion dyrannol a'r model buddsoddiad ariannol.

Adran 4 – Rhwystrau a Heriau at Newid

Negeseuon Allweddol:

1. Mae yna ddiffyg ymwybyddiaeth o fewn y maes gofal sylfaenol o'r amrediad o rolau sy'n bodoli yn y timau amlddisgyblaeth, a'u manteision. Mae grwpiau proffesiynol llai yn arbennig yn credu bod eu maint yn cyflwyno her o ran sicrhau cydnabyddiaeth o'u cyfraniad posibl. Mae lefelau tybiedig o ddiffyg parch a statws i grwpiau proffesiynol / ymarferwyr timau amlddisgyblaeth o fewn gofal sylfaenol.

2. Mae angen ymrwymiad strategol er mwyn datrys problemau cyllido ar gyfer adnoddau yn dilyn gwaith o symud o ofal eilaidd i ofal sylfaenol, cyllid ar draws y sectorau a chynaliadwyedd gwasanaethau sylfaenol a chymunedol.
3. Mae yna ddifffyg llwybr gyrfa gydnabyddedig ar gyfer gweithwyr proffesiynol / ymarferwyr timau amlddisgyblaeth sy'n gweithio ym maes gofal sylfaenol ac ar gyfer hyfforddiant mewn lleoliadau sylfaenol a chymunedol. Mae cymorth cefnogaeth 'yn y swydd', mentora ac yn y blaen a staff digonol gofal sylfaenol i ddarparu hyn, yn hollbwysig.
4. Mae'n hollbwysig bod y cyhoedd yn ymgysylltu ac yn cyfranogi os am sicrhau derbyniad cyffredinol o fodel gofal arall gwahanol i weld y meddyg teulu. Mae angen arweinyddiaeth gadarn er mwyn hwyluso newid ymddygiad ymhlith y cyhoedd a gweithwyr proffesiynol.
5. Mae pwysau baich gwaith presennol ar ofal sylfaenol yn golygu nad oes llawer o amser a gofod i 'gamu allan' a chynllunio model ar gyfer y dyfodol, er y gydnabyddiaeth o'r angen am newid trawsnewidiol. Ymhlith y gofynion penodol a nodwyd ar gyfer y model newydd mae cynllunio ar gyfer anghenion y boblogaeth; cefnogaeth broffesiynol a rhwydweithio; gweithlu medrus a hyblyg.
6. Dylai fod ffocws ar yr agenda hunanofal er mwyn sicrhau y gall rolau proffesiynol / ymarferwyr y timau amlddisgyblaeth drawsnewid gwasanaethau a meddu ar gapasiti i gyflawni ar ran cleifion.
7. Ystyrir bod ymestyn manteision systemau TG yn hollbwysig, gan weithio ar draws ffiniau sefydliadol i hwyluso dulliau cyfathrebu, rhannu gwybodaeth a chefnogi gwerthusiadau.
8. Mae angen ymagwedd 'diagnosteg ym mhob man' at ofal iechyd, gan ddarparu gwasanaethau diagnosteg mor agos â phosibl i'r cartref – gan gynnwys hunan-reoli a hunan-brofi.
9. Mae strwythurau llywodraethiant priodol yn hollbwysig er mwyn lleihau risg a darparu'r eglurder angenrheidiol ar drefniadau indemniad, trefniadau cyllidebol a deddfwriaeth mewn cysylltiad â rhai o'r rolau diweddaraf.
10. Amlygir y gallu i greu'r nifer fwyaf o gyfleoedd yn dilyn newidiadau i ddeddfwriaeth meddyginiaethau, gan alluogi gweithwyr proffesiynol nad oes ganddynt gymwysterau meddygol i hyfforddi i fod yn rhagnodwyr annibynnol.

Argymhellion:

1. Dylai strategaethau cyfathrebu ac ymgysylltu mewn sefydliadau iechyd a gofal godi ymwybyddiaeth, dealltwriaeth a gwerthfawrogiad o fanteision a statws gwahanol rolau proffesiynol / ymarferwyr o fewn gofal sylfaenol a chymunedol. Mae angen targedu a theilwra'r strategaethau hyn er mwyn targedu cynulleidfaoedd (proffesiynau a'r cyhoedd). Mae newid sylfaenol i farn y cyhoedd am fynediad at wasanaethau sylfaenol a chymunedol yn hollbwysig. Bydd angen iddynt ddeall y gall timau amlddisgyblaeth ddarparu gofal hygyrch o ansawdd uchel.
2. Dylai sefydliadau iechyd a gofal, drwy Fyrddau Partneriaeth Rhanbarthol a Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus gytuno ar strategaethau ar y cyd sy'n hybu gwaith partneriaeth cymunedol gan weithio a hysbysu / cynnwys y cyhoedd yn y gwaith o gynllunio gwasanaethau yn y dyfodol.

3. Dylai penderfyniadau ar ddyrannu cyllidebau yn y dyfodol, gan gynnwys cyllid trawsnewidiol gynnwys ystyried yr effaith bosibl ar wasanaethau allweddol timau amlddisgyblaeth sy'n cael eu 'cyflawni ar raddfa' ar ôl proses drawsnewid lwyddiannus. Bydd asesiadau o anghenion a sgiliau angenrheidiol yn hysbysu ym mha feysydd y mae angen buddsoddi.
4. Bydd cynnwys y cyhoedd a phob gweithiwr proffesiynol yn yr agenda drawsnewid yn galw am arweinyddiaeth gadarn a defnydd effeithlon o dechnegau newid ymddygiad ar draws sefydliadau iechyd a gofal.
5. Mae ffocws ar ddatblygu llwybrau gyrfa, safoni addysg a hyfforddiant mewn lleoliadau sylfaenol a chymunedol, gyda mentora a goruchwyliaeth o ansawdd uchel ar gyfer pob gweithiwr proffesiynol y timau amlddisgyblaeth yn hollbwysig ar gyfer datblygu'r timau amlddisgyblaeth.
6. Dylai strwythurau llywodraethu cadarn ategu'r model cyflogaeth a fabwysiedir. Y model tîm amlddisgyblaeth a ffafrir gan yr ymatebwyr yw cael eu cyflogi gan y Byrddau Iechyd i weithio o fewn timau cymunedol neu glystyrau. Mae hyn yn mynd i'r afael â: hygyrchedd ac ymagwedd 'Unwaith i Gymru; hawliau cyflogaeth/pensiwn/cyflog a chynnydd; rheoli risg a llywodraethiant a safoni hyfforddiant.
7. Mae angen newidiadau sylfaenol i'r model cyllido er mwyn sicrhau y gellir symud arbedion dyraniadol o amgylch y system er mwyn cefnogi'r agenda drawsnewid. Mae'r dull system gyfan hwn ar gyfer ailgynllunio ariannol yn hollbwysig er mwyn hwyluso ac ysgogi trawsnewidiad.

Adran 5 – Ystyriaethau Cyflogaeth

Negeseuon Allweddol:

1. Mae angen edrych ar ystyriaethau cyflogaeth, gan gynnwys contractau a swydd-ddisgrifiadau, mewn cysylltiad â chwmpas pob un o rolau'r timau amlddisgyblaeth.
2. Mae contractau tymor penodol oherwydd cyllid tymor byr yn her gyson i dimau, prosiectau a chynaliadwyedd gwasanaeth.
3. Mae llawer o ymarferwyr yn pwysleisio pwysigrwydd cyflogaeth sefydlog, gyda strwythurau proffesiynol, llywodraethu a chefnogi clir.
4. Mae trefniadau llywodraethu cadarn wrth wraidd penderfyniadau allweddol am gontractau, nodi'r cyflogwr, rheolwyr llinell ac atebolrwydd proffesiynol. Mae'r model cyflogwr a ffafrir a nodwyd gan amrediad eang o broffesiynau yw cael eu cyflogi gan y Bwrdd Iechyd, gweithio mewn clystyrau a gwasanaethau yn y gymuned. Mae angen i glinigwyr sy'n gweithio o fewn timau amlddisgyblaeth y Gwasanaethau Meddygol Cyffredinol gael rheolwyr llinell, rheolaeth a goruchwyliaeth glir ac mae'n rhaid i'r perthnasoedd mentora fod yn glir.
5. O fewn y timau amlddisgyblaeth, mae gweithwyr proffesiynol iechyd a gofal cymdeithasol yn aml yn gweithio i delerau ac amodau gwahanol, gyda graddfeydd cyflog gwahanol. Mae'n rhaid datrys hyn er mwyn sicrhau trefniadau cytundebol cyfartal.
6. Mae gweithwyr proffesiynol y timau amlddisgyblaeth yn pwysleisio pwysigrwydd swydd-ddisgrifiadau, gyda bandiau cyson, er mwyn sicrhau bod gan y tîm y sgiliau a'r cymwyseddau priodol i gyd-fynd â'u rolau. Gallai fod angen i swydd-ddisgrifiadau

gynnwys gweithio unigol a rhagnodi meddyginiaethau. Mae nifer o'r grwpiau proffesiynol yn pwysleisio'r angen am weithio hyblyg,

7. Mae rolau proffesiynol ac ymarferwyr yn pwysleisio'r angen am fentora a goruchwyliaeth o ansawdd uchel. Mae angen sicrhau amser wedi'i ddiogelu ar gyfer CPD ar gyfer pob gweithiwr proffesiynol yn y timau amlddisgyblaeth.
8. Mae materion indemniad yn hollbwysig o fewn y tîm, gyda chyfrifoldebau proffesiynol wedi'u diffinio'n glir ar gyfer cyfnodau arwahanol / elfennau o ofal ar unrhyw adeg o fewn cyfnod gofal.
9. Er na chyfeiriwyd llawer at faterion pensiwn yn yr ymatebion, cyfeiriwyd at y manteision o gynnal mynediad i bensiwn y GIG a bod hyn yn helpu gyda recriwtio.

Argymhellion:

1. Dylai Byrddau Iechyd ystyried hefyd y model cyflogaeth a ffafrir ar gyfer gofal sylfaenol a chymunedol er mwyn gwneud y defnydd gorau o adnoddau a darparu sicrwydd i'r cyhoedd. Bydd hyn hefyd yn helpu i fynd i'r afael â materion yn ymwneud â llywodraethiant, indemniad, cynnydd cyflog a materion cyflogaeth eraill. Mae'n hollbwysig bod y Byrddau Iechyd yn darparu sicrwydd ynglŷn â'r broses recriwtio er mwyn osgoi oedi.
2. Bydd angen i Fyrddau Iechyd fynd i'r afael â materion adnoddau dynol megis datblygu swydd-ddisgrifiadau a'r amrediad o ystyriaethau o ran telerau ac amodau ar gyfer rolau integredig y timau amlddisgyblaeth sy'n croesi ar draws gwasanaethau gofal sylfaenol, cymunedol ac eilaidd.
3. Dylai HEI a HEIW sicrhau bod y rhaglenni hyfforddiant cyn-cofrestru ar gyfer rolau timau amlddisgyblaeth yn 'addas i'r diben' a'u bod yn mynd i'r afael ag anghenion y gweithlu clwstwr yn y dyfodol o fewn y model trawsnewid.
4. Mae angen datblygu prosesau goruchwyllo a mentora o ansawdd uchel ymhellach i gefnogi gweithwyr proffesiynol sy'n gweithio yn y timau amlddisgyblaeth wrth ddatblygu'r model trawsnewid. Bydd y cyfrifoldebau hyn yn ychwanegu at bwysau baich gwaith y rhai sy'n goruchwyllo a mentora rolau estynedig y timau amlddisgyblaeth.
5. Dylid nodi'r sgiliau a'r hyfforddiant ychwanegol sydd eu hangen ar gyfer gweithio'n effeithiol yn y timau amlddisgyblaeth clwstwr gofal sylfaenol a chymunedol, i'w cynnwys yn y rhaglenni hyfforddiant israddedig ac ôl-raddedig.
6. Dylid sefydlu fframweithiau cynnydd gyrfa clir a chyson ar gyfer amrediad llawn o grwpiau proffesiynol y timau amlddisgyblaeth, gan wella cymhelliant a chadw gweithlu'r clwstwr drwy gynyddu cyfleoedd gyrfa i bob disgyblaeth ym maes gofal sylfaenol a chymunedol. Mae'n rhaid i gynlluniau swyddi gynnwys amser priodol ar gyfer CPD a gofynion datblygiad proffesiynol eraill.

Adran 6 – Gofynion Proffesiynol

Negeseuon Allweddol:

1. Mae angen mwy o gyfleoedd ar gyfer dysgu ar sail practis mewn lleoliadau gofal sylfaenol ar gyfer y gweithlu israddedig, gyda chyfleoedd i ddatblygu gyrfa sy'n cynnwys cwmmpas uwch ac estynedig ar gyfer y rolau ymarferwyr.
2. Mae rhai rolau'r timau amlddisgyblaeth ym maes gofal sylfaenol a chymunedol yn glinigwyr sy'n gweithio ar lefelau practis uwch gyda chwmpas estynedig hyd at frig eu trwydded. Mae llawer o'r grwpiau proffesiynol yn nodi'r angen i feddu ar gymwysterau lefel uwch, er enghraifft cymwysterau lefel BSc neu Feistr, ac i gofrestru â chorff rheoliadol. Mae gan y Timau Adnoddau Cymunedol gymysgedd eang o sgiliau ar bob gradd.
3. Mae gweithwyr proffesiynol y timau amlddisgyblaeth yn pwysleisio'r angen am gymwyseddau priodol i ddarparu gofal â ffocws clinigol i gleifion. Nodir hawliau rhagnodi a chyfeirio annibynnol anfeddygol yn sgiliau allweddol ar gyfer nifer o grwpiau proffesiynol, sy'n galw am hyfforddiant a phrofiad ôl-raddedig penodol.
4. Dylai gwybodaeth a chynghor ar gwmpas arfer, opsiynau cytundebol posibl a llwybrau gyrfa ar gyfer aelodau'r timau amlddisgyblaeth sy'n gweithio ym maes Gofal Sylfaenol a Chymunedol fod ar gael yn rhwydd.
5. Mae nifer o'r grwpiau proffesiynol o'r farn bod sgiliau asesu a chymwyseddau penodol i gynorthwyo unigolion i aros yn eu cartref, gan gynnwys cymwyseddau ail-alluogi/therapi, yn bwysig iawn.
6. Ymhlith y rhai sy'n gweithio fel ymarferwyr annibynnol, mae trefniadau goruchwyllo priodol a mynediad at fentoriaid yn hollbwysig er mwyn osgoi ynysiad proffesiynol, darparu hyfforddiant a chefnogaeth. Anogir gweithwyr proffesiynol i ymgysylltu mewn arfer ar sail tystiolaeth ac i gefnogi agendâu ymchwil.
7. Fel rhan o'r gweithlu amlddisgyblaeth ehangach, dylai fod gan ymarferwyr fynediad at gyfnodau o absenoldeb er mwyn astudio a chyfleoedd CPD priodol, gydag anghenion hyfforddiant yn cael eu nodi drwy'r broses werthuso / PDAR berthnasol.

Argymhellion:

1. Dylai Byrddau Iechyd ystyried manteision proffesiynol model cyflogaeth Bwrdd Iechyd ar gyfer rolau ym maes gofal sylfaenol a chymunedol.
2. Dylid safoni swydd-ddisgrifiadau ar gyfer rolau proffesiynol newydd ac estynedig/uwch, gan gynnwys datblygu modelau gweithio hyblyg. Mae cyfle yma ar gyfer proffiliau rolau ar sail cymhwysedd ac ymagwedd 'Unwaith i Gymru'.
3. Dylid cydnabod a mynd i'r afael â'r angen i ddatblygu goruchwyliaeth a mentoriaeth. Dylid cynnwys cyfnodau o absenoldeb i astudio a gofynion CDP ym mhob contract proffesiynol timau amlddisgyblaeth.
4. Mae'n rhaid cydnabod pwysigrwydd hyfforddiant ac amgylcheddau gwaith addas ar gyfer aelodau timau clwstwr, gyda chyfleoedd dysgu ar sail arfer ar gael er mwyn rhoi'r profiad clinigol angenrheidiol mewn lleoliadau gofal sylfaenol a chymunedol ar lefel israddedig ac ôl-raddedig.
5. Dylai gwybodaeth a chynghor fod ar gael yn rhwydd am gwmpas arfer, opsiynau cytundebol posibl a llwybrau gyrfa i aelodau'r timau amlddisgyblaeth sy'n gweithio ym maes Gofal Sylfaenol a Chymunedol.

Rolau Amlbroffesiwn o fewn y Model Trawsnewid Gofal Sylfaenol yng Nghymru

Atodiad 1 – Rolau Proffesiynol / Ymarferwyr a ymatebodd

Grŵp Proffesiynol	Rôl Broffesiynol / Ymarferwyr	Rôl
Deintyddiaeth	Deintyddiaeth	Cadeirydd Pwyllgor Deintyddol Cymru
Gwyddonydd Gofal Iechyd	Gwyddonwyr Biofeddygol a Chlinigol	Rheolwr Gwasanaeth Pwynt Gofal
	Gwyddonwyr Clinigol ac Ymarferwyr Gwyddor Gofal Iechyd	Arweinydd Diogelwch Di-ïoneiddio
	Gwyddonwyr Gofal Iechyd	Cyfarwyddwr a gwyddonydd Clinigol Ymgynghorol Cedar
	Awdioleg* 3	
	Radiograffeg	Swyddog Polisi SOR
Meddygol	Ymarferydd Cyffredinol	BMA Cymru Wales
	Ymarferydd Cyffredinol	Swyddog Aelodaeth RCGP Cymru
	Ymarferydd Cyffredinol	Arweinydd Meddygon Teulu/Clwstwr a
	Ymarferydd Cyffredinol	Meddyg Teulu Unigol
	Cydymaith Meddygol *3	Cydymaith Meddygol (PA)
Nyrsio	Tîm Clinigol Aciwt	Uwch Prif Nyrs Cymunedol
	Uwch Ymarferydd Nyrsio (ANP)	Uwch Nyrs Ymarferydd
	Nyrsio Plant Cymunedol	Nyrs Ymgynghorol
	Nyrsio Anableddau Dysgu Cymunedol / Nyrsio Iechyd Meddwl Cymunedol	Nyrs Arweiniol CYPP
	Nyrsio Ardal (DN)	Cynghorydd y Sector Gofal Sylfaenol, Cymunedol ac Annibynnol
	Nyrsio Ymwelwyr Iechyd, Iechyd y Cyhoedd	Uwch Nyrs - Nyrsio Ymwelwyr Iechyd, Iechyd y Cyhoedd
	Ymwelydd Iechyd	Ymwelydd Iechyd Dechrau'n Deg
	Nyrsio Practis/Nyrs Practis	Nyrs Clinigol Arweiniol, Tîm Cymorth Practis Cyffredinol ac Addysgwr Practis Cyffredinol, Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro
	Nyrsio Practis/Nyrs Practis	Nyrs Arweiniol, Gofal Sylfaenol
	Nyrsio Practis/Nyrs Practis	Cynghorydd y Sector Gofal Sylfaenol, Cymunedol ac Annibynnol, Coleg Nyrsio Brenhinol Cymru
	Nyrsio Practis/Nyrs Practis	Cydweithwyr Nyrsio Practis
	Nyrsio Ysgol a Phlant sy'n Derbyn Gofal	Uwch Nyrs, Nyrsio Ysgol
Fferylliaeth	Fferylllydd	Arweinydd Fferyllol
	Pwyllgor Fferyllol Cymru	Cadeirydd
Gofal Cymdeithasol	Gofal Cymdeithasol Oedolion Awdurdodau Lleol	Prif Reolwr y Gwasanaethau Oedolion
	Gwaith Cymdeithasol (oedolion)	Rheolwr gwasanaeth ar gyfer timau gofal cymdeithasol (oedolion)
	Gwaith Cymdeithasol	Swyddog Proffesiynol – BASW Cymru
Rhagnodi Cymdeithasol	Rhagnodwr Cymdeithasol/Llywiwr Gofal	Rhagnodwr Cymdeithasol *3
Therapiau	Therapiau'r Celfyddydau	Arweinydd Clinigol Seicotherapydd Celf, Iechyd Meddwl Oedolion

	Seicolegwyr Plant (Clinigol a Chwnsela yn Bennaaf)	Arweinydd Seicoleg
	Seicoleg Glinigol *2	
	Maetheg a Dieteteg	Rheolwr Gwasanaeth Deieteg Cymunedol
	Therapi Galwedigaethol	Pennaeth Therapi Galwedigaethol
	Orthoptydd	Pwyllgor Cynghorol Orthopteg Cymru Gyfan
	Parafeddygon, Ymarferwyr Parafeddyg Arbenigol ac Uwch	Arweinydd Datblygiad Clinigol/Uwch Ymarferydd Parafeddyg
	Ffisiotherapi	Rheolwr Materion Cyhoeddus a Pholisi Cymdeithas Siartredig Ffisiotherapi
	Seicotherapi	Arweinydd Tîm, (Dros Dro) Hwb Integredig y Gogledd, Gwasanaeth Adnoddau Cymunedol
	Gwasanaethau Podiatreg ac Orthoteg	Pennaeth Podiatreg ac Orthoteg
	Prostheteg	Arweinydd Clinigol Prostheteg
	Therapi Iaith a Lleferydd	Pennaeth Swyddfa Cymru, Coleg Brenhinol y Therapyddion Lleferydd ac Iaith
	Optometreg Cymru	Prif Weithredwr